

What was going on in the fields? (continued)

1. Dr. Yael Ziegler, **רות המואביה בשדות בית לחם**

רות מדברת בתור מואבייה, מכיוון שהיא תופשת את מוצאה ככזה המונע ממנה לממש את זכותה ללקט ככל העניים. המואבים לא סיפקו לחם ומים לבני ישראל... ובהתאם, האומה הישראלית מצווה: "לא תדלש שלמם וטבבתם פל ימיה לעולם" (דברים כג ז). ייתכן כי רות מסיקה שמואביות לא נהנות מאותן זכויות ברורות המגיעות לעניים האחרים בשדה...

לאור המוזרות הזו, ברצוני להציע שרשרת אירועים אפשרית. מוקדם באותו הבוקר הראשון רות הצליחה למצוא את דרכה לשדות, מודעת לכך שיתכן כי היא תיחסם ותגורש מאזור שבאופן מסורתי נועד לעניים. זוהי אכן החוויה הראשונה אותה היא חווה, בעודה עושה דרכה בנחישות משדה אחד למשנהו, נכנסת ומיד יוצאת, מלווה, כנראה, בתגובותיהם העוינות של אנשי העיר. כשהיא מגיעה לשדהו של בעז, גישתם של הנמצאים שם אינה שונה בהרבה. עם זאת, העובדים מהססים לגרש אותה, ביודעם שמעסיקים דקדקן במיוחד ביחס למצוות הקשורות לעניים בשדותיו. זה לא אומר שהם התירו לה לעבוד בשדה. במקום זאת, הם דחו את תשובתם לבקשתה, והזיזו אותה הצידה על מנת שתחכה להגעתו של הבעלים לשדה....

Ruth speaks as a Moabite, grasping that her origin is the sort which would prevent her from realizing her right to glean like all of the needy. The Moabites did not provide bread and water for the Israelites... And correspondingly, the Israelite nation was instructed, "Do not seek their welfare and benefit all of your days, ever." Perhaps Ruth concluded that Moabites would not enjoy the clear rights which accrued to other needy people in the field...

2. Mishnah Peah 4:3

פיאה אין קוצרין אותה במגלות ואין עוקרין אותה בקרדומות, כדי שלא יכו איש את רעהו.

Peah may not be collected with scythes and uprooted with sickles, lest people strike each other.

3. Malbim to Ruth 2:2

ואמרה "ואלקטה בשבלים" ר"ל שלא תקח רק לקט שאין העניים מקפידים ע"ז, שיש שדות הרבה וכ"א מלקט בשדה מיוחד, משא"כ פאה שכל אחד חוטף מחברו, שהדין הוא אם צ"ט אומרים לחלק וא' אומר לבזו, שומעים למי שאומר לבזו (משנה פאה ד:א), וא"כ יבזו העניים בזרוע כחם ואם תרצה לבזו יפגעו בה מרי נפש. וגם בהלקט אמרה "אחר אשר אמצא חן בעיניו", שאם אראה בעל השדה מביט עלי בעין רעה לא אלקט שם, עד שאראה שמצאתי חן ושלא יגיע לי בזיון מהקוצרים או יתר העניים:

And she said "I will collect (leket) among the stalks" – meaning, she would only take leket, for which the needy are not as demanding, for there are many fields and each one collects in a separate field. As opposed to peah, where each grabs from the other, for the law is that if 99 [paupers] say to [have the owner] distribute it and one says to have the paupers take, we listen to the one who says to take (Mishnah Peah 4:1). If so, the paupers would take by force, and if she wanted to take then those of bitter spirit would harm her. Also regarding leket, she said, "after the one in whose eyes I find favour," that if I see that the owner of the field looks at me with a stingy eye, I will not collect there, until I see that I have found favour and I will not suffer shame from the harvesters or the other paupers.

4. Talmud, Shabbat 113b

"ותלך ותבא ותלקט בשדה" - אמר רבי אלעזר, שהלכה ובאת הלכה ובאת עד שמצאה בני אדם המהוגנין לילך עמהם.

"And she went and she returned and she gathered in the field" – Rabbi Elazar said: She went and returned and went until she found proper people with whom to go.

5. Dr. Yael Ziegler, **הכירו את הגיבור: מיהו בעוז? חלק 2**

שאלות של בעז "ד' עמכם" משמעותה שאלה ישירה לעובדים: "האם אתם שומרים על ההלכה בעודכם קוצרים בשדה?" קריאה זו נתמכת על ידי תשובת הקוצרים לשאלתו של בעז: "יברכך ד'". תשובתם מזכירה את הפסוק המתאר את הפרס הניתן בעבור שמירה של החוקים הקשורים להתנהלות מול העניים בשדה: כי תקצר קצירך בשדה וישכחת עמך בשדה לא תשוב לקחתו לגר ליתום ולאלמנה יתנה למען יברכך ד' אלקיך בכל מעשה ידך. (דברים כד:יט)

Boaz's questions, "Is Hashem with you," imply a direct question to the workers: "Are you observing the law while you harvest in the field?" This [read of the] greeting was supported by the response of the harvesters to Boaz's question, "May Gd bless you." Their response calls to mind the verse which describes the reward for observing the laws which are tied to conduct toward the needy in the field: "When you reap your harvest in the field, and you forget a sheaf in the field, do not return to take it... so that Hashem your Gd will bless you in all that you do." (Devarim 24:19)

6. Talmud Yerushalmi, Peah 4:3

מתני':... ג' אבעיות ביום בשחר ובחצות ובמנחה...
גמ': ... בשחר מפני המניקות, ובחצות מפני התינוקות, ובמנחה מפני הנמושות.

Mishnah:... Three appearances each day: Morning, midday and afternoon...

Gemara: In the morning for the nursing women, at midday for the young ones, in the afternoons for the elderly.

7. Malbim to Ruth 2:5

כאשר ראה בועז את רות מלקטת לבדה בשדה ולפניה עמרים הרבה... חשב שהיא אחת מנשי או מבנות הקוצרים, וחשב שהקוצר אישה או אביה גרש יתר העניים שתלקט היא לבדה, והניחה לאסוף גם מן העמרים...

When Boaz saw Ruth collecting alone in the field, with many sheaves before her... He thought that she was one of the wives or daughters of the harvesters. He thought the harvester – her husband or father – had chased away the other needy people so that she could collect alone, and had allowed her to collect even among the sheaves...

8. Positive treatment 2:9-16

Mixed Gleaning?

9. Talmud, Shabbat 113b

וכי דרכו של בעז לשאול בנערה? אמר רבי אלעזר: דבר חכמה ראה בה - שני שבלין לקטה, שלשה שבלין אינה לקטה. במתניתא תנא דבר צניעות ראה בה - עומדות מעומד נופלות מיושב.

Was it Boaz's way to ask after a *na'arah*? Rabbi Elazar said: He saw wisdom in her – if there were two stalks, she collected it, but if there were three stalks then she did not collect it. It was learned in a braita: He saw *tzniut* in her – for standing grain she stood, and for fallen grain she sat.

10. Midrash, Ruth Zuta 2:7

התחיל הנער מספר בשבחה ובצניעות שבה, הרי יש לה כמה ימים שהיא עמנו שלא נראית אפילו אחד מאצבעות ידיה ורגליה, כאשר כתוב למעלה, ואין אנו יודעין אם אלמת היא אם דברנית, באותה שעה בדקה בועז אחריה.

The youth began telling of her praises and her *tzniut*: She has been with us for days, and not one of her fingers or toes had been exposed (as recorded above in 2:3). And we don't know if she is mute or garrulous. Then Boaz began to investigate her.

11. Malbim to Ruth 2:8

"וכה תדבקין עם נערותי," כי גם בשדה זה היו בצד א' פועלים נערים, ובצד א' נערות שקצרו את השדה, לא תלכי ללקט בצד של הנערים רק בצד של הנערות:

"And so shall you adhere to my *ne'arot*" – For in this field were male workers on one side, and females harvesting the field on the other side. "Don't collect on the side of the males, but only on the side of the females."

12. Malbim to Ruth 2:21

באמת הוא אמר לה "וכה תדבקין עם נערותי," רק באשר היא היתה מואביה ושם אין מתרחקים מן הנערים לא הבינה לדייק בדבריו וחשבה שכונתו שתדבק עם אנשיו, שהנערים היו עיקר אצלה שחשבה שאחד מהם ישא אותה. וע"ז קראה "המואביה" כי בת ישראל היתה מבינה...

In truth, he said to her, "Here shall you adhere with my *ne'arot*," but since she was a Moabite, and there the women did not distance themselves from the *ne'arim*, she did not understand the precision of his words, and she thought he meant to adhere to his men. The *ne'arim* were the main element for her, thinking that one of them might marry her. Therefore it called her "the Moabite" [in 2:21], for an Israelite girl would have understood...

13. Ibn Ezra to Ruth 2:22

"כי תצאי ללקוט עם נערותיו" - ולא עם הנערים שהוא נצב על הקוצרים והקוצרות:

"When you go out to collect with his *ne'arot*" – And not with the *ne'arim*, for [Boaz] oversaw male and female harvesters.

14. Not sold 2:9, 2:14, 2:15-16

Two last notes

15. Ibn Ezra to Ruth 2:17

ויהי כאיפה שעורים - פעם אחת שאלני אדם מה טעם באיפה שעורים. אמרתי לו אין טעם לשאלה הזאת, כי הכתוב ספר מה היה. אז נקלותי בעיניו, ויאמר לי כי יש לו טעם, ואני החרשתי ממנו ולא שאלתיו, והנה בא ביום אחד ואמר לי כי יש לו טעמים הרבה. האחד שראתה רות בדרך נבואה כי עתיד היה אחד מבניה להעמיד עמוד על שם בעלה, וטעם איפה צ"ו רמונים שהיו על העמוד וזה בגימטריא איפה. ופירוש "שעורים" כמו "שיעורים" כמו "שער פנפשו". וטעם אחר: "ויהי" שתי מלות, ארמית ועברית, והיא כאשר ראתה שיתל' אבשלום שהוא מבניה והנה כ"ף עם אל"ף רמז לשנות אבשלום במותו, ואחר כך "איפה שעורים" לשון רבים בעבור היותו כבד עליו. וטעם אחר כי תחלת אות "כאיפה" עם תחלת "שעורים" הוא בגימטריא ישי שהוא צדיק גמור. אז שמח וישב לבו בקרבו:

"And it was about an *ephah* of barley" – Once someone asked me the reason for "an *ephah* of barley". I told him there was no reason for that question, for the text tells what happened. Then I was scorned in his eyes, and he told me there is a reason. I was silent and I didn't ask him. One day, he came and told me there are many reasons:

- 1) Ruth saw prophetically that one of her descendants would establish a pillar with her husband's name, and *ephah* was for 96 pomegranates which were on the pillar (Yirmiyahu 52:23), with the gematria of *ephah*. And *se'orim* [barley] like *shurim*, like "*sha'ar b'nafsho* [he measured for himself – Mishlei 23:7].
- 2) Another reason: *Vayehi* [And it was] is two words, Aramaic and Hebrew [*vai hi*]. She saw that Avshalom, her descendant, would be hanged, and כ"א hints at how old Avshalom was when he died. And then "*ephah* of barley" means multitudes, because it was heavy for him.
- 3) Another reason: The first letter of כאיפה with the beginning of שעורים has the gematria of ישי [Jesse], who was fully righteous.

Then he was happy, and his heart was settled in him.

16. Prof. Feivel Meltzer, *Daat Mikra*, Introduction to Ruth, pp. 13-14

מעשה רות, שעזבה את אביה ואת אמה ואת מולדתה והלכה אל עם אשר לא ידעה תמול שלשום, אפשר לדמות למעשה אברהם... וכיוצא בזה קיים דמיון לשונות בין ספור המעשה של אליעזר על העין, לבין ספור המעשה של רות בשדה בעז...

Ruth's deed, leaving her father and mother and homeland and going to a nation she had not known previously, may be compared to Avraham's deed... And similarly, there is a resemblance in language between the story of Eliezer at the well and the story of Ruth in Boaz's field...

Review questions for Chapter 2

- 1) What were they doing for support before Ruth decided to glean?
- 2) Was Boaz a hero or a villain?
- 3) Why doesn't Naomi accompany Ruth to glean?
- 4) Why were the fields such a dangerous place for the needy, as appears from the language in Chapter 2?
- 5) Was Ruth a model of tzniut?
- 6) Is Ruth similar to Rivkah, or opposite?